

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

A.2. Να παρουσιάσετε με δικά σας λόγια την πορεία του ανθρώπου από τον θαυμασμό στη φιλοσοφία. Να επισημάνετε τις ενδιάμεσες φάσεις.

Ο Αριστοτέλης στο απόσπασμα αυτό εξετάζει με ιστορική ματιά πώς άρχισαν οι άνθρωποι να φιλοσοφούν. Αναφέρει πως η έκπληξη, η περιέργεια και ο θαυμασμός για τον κόσμο που μας περιβάλλει ήταν το αρχικό έναυσμα για τη φιλοσοφία (*τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν*). Αρχικά (έξ ἀρχῆς) οι άνθρωποι νιώθουν έκπληξη, περιέργεια και θαυμασμό για τα παράξενα της καθημερινής ζωής, ενώ στη συνέχεια (*εἶτα*) το γνωστικό ενδιαφέρον τους στράφηκε σε πιο σημαντικά ζητήματα (όπως για τα φαινόμενα της σελήνης και του ήλιου, για τα άστρα, για τη γένεση του σύμπαντος). Η έκπληξη, η περιέργεια και ο θαυμασμός που νιώθουν οι άνθρωποι πηγάζουν από μια θετική στάση απέναντι στον κόσμο, τη διάθεσή τους να τον γνωρίσουν σε βάθος. Ωστόσο, εμπεριέχουν και ένα αρνητικό στοιχείο: **οι άνθρωποι συνειδητοποιούν την άγνοιά τους, με αποτέλεσμα να χάνει ο κόσμος της εμπειρίας τον αυτονόητο χαρακτήρα του**. Η απώλεια του αυτονόητου χαρακτήρα της καθημερινής εμπειρίας μάς οδηγεί στην αμφιβολία, η οποία ωθεί τη φιλοσοφική σκέψη προς ένα σταθερό θεμέλιο της γνώσης. Έτσι, **η επιθυμία του ανθρώπου να υπερβεί την άγνοιά του τον οδηγεί από τον αρχικό θαυμασμό στη φιλοσοφία, η άπορία γίνεται αφετηρία της φιλοσοφικής αναζήτησης**. Αυτή δεν υπηρετεί καμιά πρακτική χρησιμότητα. Οι άνθρωποι επιδιώκουν να αποκτήσουν αυτή τη γνώση για χάρη της ίδιας αυτής της γνώσης. Τέλος, για να αποδείξει τα παραπάνω, ο Αριστοτέλης σημειώνει πως είναι ιστορικά οι άνθρωποι φιλοσόφησαν μόνο όταν είχαν ξεπεράσει τα βιοτικά προβλήματά τους και εξασφάλισαν ελεύθερο χρόνο, δηλαδή χρόνο που μπορούσαν ελεύθερα να διαθέσουν για τη χαλάρωση και την απόλαυσή τους. Δηλαδή, μολονότι ιστορικά προηγήθηκε η ανάπτυξη εκείνων των ανθρώπινων δεξιοτήτων που αφορούν στην αντιμετώπιση των πιεστικών αναγκών της καθημερινότητας, η μεγάλη πρόοδος της ανθρωπότητας ήρθε όταν κάποιος είχε τον ελεύθερο χρόνο να αφοσιωθούν στην καθαρή θεωρία, στη γνώση για τη γνώση, και ανέπτυξαν τα μαθηματικά και τη φιλοσοφία.